

Maidenspeech Chantal Crijns

Uitgesproken tijdens de raadsvergadering van 13-10-2022, als inleiding op een amendement over het gemeentelijk mobiliteitsplan GMP+.

Toen ik als vers gekozen raadslid vernam dat ik een maidenspeech mocht houden, heb ik uiteraard even gegoogeld op wat precies de regels zijn. Wat blijkt? Er is maar een regel: géén interrupties.

Nou, als moeder (alleen) van twee geweldige - maar bijdehante en eigenwijze - dochters, als leerkracht in het basisonderwijs van voornamelijk volle bovenbouwgroepen én als dochter van een vader met een andere politieke kleur, is spreken zonder geïnterrupteerd te worden een kans die ik met beide handen aangrijp.

Ik ben een idealist. Niet dat ik denk dat ik in mijn eentje de wereld kan verbeteren, maar ik ben wel iemand die ervan overtuigd is dat wat jij doet ertoe doet.

Als idealist ging ik 25 jaar geleden werken in het onderwijs. Niets is zo mooi als kinderen iets waardevols meegeven in hun ontwikkeling. Maar wat geef je ze dan mee?

Jonge ouders willen voor hun kinderen maar één ding: dat ze gelukkig worden. Maar wat is dat, geluk? En hoe doe je dat, gelukkig worden?

Geluk wordt omschreven als tevreden zijn met je huidige leven en gaat gepaard met positieve emoties. Geluk is maakbaar en beïnvloedbaar, zo blijkt uit steeds meer onderzoeken.

In het onderwijs noemen we geluk *welbevinden*. En welbevinden is een voorwaarde om te komen tot leren; het verbetert de leerprestaties, de motivatie, stimuleert de sociale ontwikkeling en zelfs de gezondheid. Als kinderen zich wel bevinden, heb je succesvolle kinderen en gelukkige groepen.

In de 'volwassen' wereld - ik maak een bruggetje naar de politiek - vervangen we het woord welbevinden door *welzijn*. Net als bij kinderen zorgt het ook daar voor ontwikkeling, betere prestaties, meer inzet en motivatie en stimuleert het sociaal gedrag en gezondheid. Een voorwaarde dus voor een succesvolle en mooie samenleving.

Maar in Nederland, en niet alleen in Nederland, heeft de politiek vaak *welzijn* niet voorop staan. Al decennialang wordt er voornamelijk gestuurd en bestuurd op welvaart. En dat is niet hetzelfde. Welvaart is de economische spanning tussen oneindige menselijke behoeften en eindige middelen. Behoeften zijn hierbij uitgedrukt tot wat in geld kan worden uitgedrukt. En dat maakt dat koopkracht belangrijker is geworden dan leefbaarheid.

Sturen op groei van de welvaart en verlangen naar meer welvaart. Grotere huizen, meerdere auto's, vaker op vakantie. We halen onze spullen uit werelddelen ver weg, en werken meer en meer om dit alles te kunnen bekostigen. Het is een cirkel waar we niet meer uitkomen... tot we besluiten het anders te gaan doen.

En dat kan! Ik zou meer willen sturen op welzijn. Dat wat onze samenleving uiteindelijk gelukkig maakt. Leefomgeving, inclusie, sociale contacten, fysieke en mentale gezondheid en weerbaarheid, mogelijkheden tot ontspanning, sporten, ook voor de toekomst en ja, uiteraard een financiële basis die voldoende is om te ontzorgen.

Ik vind het een eer dat ik de komende vier jaar lid mag zijn van deze raad. En ik ben dankbaar dat ik dat mag doen met een geweldige fractie. Een fractie die mijn idealen deelt. Samen met hen zal ik mij inzetten voor een groen, zorgzaam en eerlijk Lingewaard.

En hoe verhoudt dit alles zich dan tot het voorliggende Investeringsprogramma GMP+?

Bij mobiliteit moeten er constant afwegingen worden gemaakt tussen welvaart en welzijn. Welzijn is je veilig voelen in het verkeer, met name als kwetsbare verkeersdeelnemer, zoals fietser of voetganger. Welzijn is je kind met een gerust hart zelfstandig naar school laten gaan. Zijn grotere en luxere rotondes hiervoor de oplossing? Of kunnen we er beter voor kiezen om doorgaand vrachtverkeer door onze kernen te weren? En is een wegverbreding wel zo'n goede keuze als er bomen voor moeten verdwijnen en aanwonenden meer overlast gaan ervaren? Kiezen we voor welvaart of voor welzijn?

Het zijn belangrijke keuzes, waarover uitgebreid kan worden gepraat. En dat is dus ook precies wat er moet gebeuren. Praten met inwoners, met aanwonenden en met stakeholders. Zij hebben niet alleen wensen, maar ook ideeën en ervaringen die kunnen leiden tot nieuwe inzichten en betere plannen. Participatie dus.

Bij het voorstel zoals het hier vanavond voor ons ligt krijgt participatie géén eerlijke kans. Het bevat gespecificeerde geldbedragen en uitgewerkte en onderbouwde plannen. En ondanks dat er wordt gesproken over flexibiliteit, ramingen en bandbreedtes stappen inwoners in dit geval bij participatie in een rijdende trein. Er ligt al teveel vast. GroenLinks wil dat er serieus wordt omgegaan met participatie, evenals met de zeggenschap van de raad. Het is vreemd om al in dit stadium geld beschikbaar te stellen.

Daarom stellen wij een amendement voor - mede ingediend door de fracties van D66, B06, lingewaard.NU en de SP. Door dit amendement kan het project 'Groot onderhoud bochten Karstraat' waarbij wél participatie heeft plaatsgevonden, direct doorgang vinden. Voor de overige projecten blijft het geld gereserveerd.

De raad blijft echter aan het roer. Met betrekking tot participatie, het uiteindelijke plan en de daarbij behorende financiën.